

Що таке режим окремого проживання подружжя?

Іноді трапляються випадки коли подружжя через непорозуміння та різні погляди на сімейне життя втрачають повагу та любов одне до одного, але прийняти остаточне рішення щодо припинення сімейних відносин не наважуються.

Одним із способів захисту особистих майнових та немайнових прав подружжя в українському законодавстві є встановлення режиму окремого проживання подружжя (сепарація).

Режим окремого проживання є певною альтернативою розлучення.

Адже, рішення про розірвання шлюбу суд приймає, якщо його подальше збереження неможливе, суперечить інтересам одного з подружжя або їх дітей, а підставою для встановлення режиму окремого проживання подружжя є неможливість або небажання дружини та (або) чоловіка проживати спільно.

Режим окремого проживання спрямований на забезпечення майнових прав та прав на батьківство одного чи обох з подружжя зі збереженням прав та обов'язків, які дружина та чоловік мали до встановлення цього режиму, а також прав та обов'язків, які встановлені шлюбним договором.

Тобто, у разі встановлення режиму окремого проживання:

- 1) майно, набуте в майбутньому дружиною та чоловіком, не вважатиметься набутим у шлюбі;
- 2) дитина, народжена дружиною після спливу десяти місяців, не вважатиметься такою, що походить від її чоловіка.

Проте, режим окремого проживання не припиняє прав та обов'язків, які подружжя мали до встановлення такого режиму, наприклад, право на утримання чи право на спадкування тощо.

Як встановлюється режим окремого проживання?

Відповідно до Сімейного кодексу України режим окремого проживання встановлюється виключно судом.

Можливо 2 варіанти звернення до суду:

1) у порядку окремого провадження.

Окреме провадження - це вид непозовного цивільного судочинства, в порядку якого розглядаються цивільні справи про підтвердження наявності або відсутності юридичних фактів, що мають значення для охорони прав, свобод та інтересів особи або створення умов здійснення нею особистих немайнових чи майнових прав або підтвердження наявності чи відсутності неоспорюваних прав.

Відповідно до ч. 3 ст. 293 Цивільного процесуального кодексу України у порядку окремого провадження розглядаються справи про встановлення режиму окремого проживання за заявою подружжя.

Встановлення режиму окремого проживання в даному порядку можливо у разі наявності взаємної згоди подружжя.

Для розгляду справи подружжя за спільною згодою повинні звернутись до суду з заявою про встановлення режиму окремого проживання.

За подання заяви сплачується судовий збір у розмірі 0,2 розміри прожиткового мінімуму на одну працездатну особу (станом на жовтень 2018 року - 352 грн. 40 коп.).

2) У порядку позовного провадження.

Якщо подружжю не вдалось досягнути взаємної згоди на подання заяви, а один з них не бажає спільно проживати в такому випадку останній може звернутись до суду з позовною заявою про встановлення режиму окремого проживання. Позовна заява подається до суду в письмовій формі і підписується позивачем.

За подання позовної заяви сплачується судовий збір у розмірі 0,4 розміри прожиткового мінімуму на одну працездатну особу (станом на жовтень 2018 року - 704 грн. 80 коп.).

Коли припиняється режим окремого проживання подружжя?

Законодавством не встановлено терміну дії режиму окремого проживання подружжя.

Частиною другою статті 119 Сімейного кодексу України визначено, що режим окремого проживання припиняється у разі:

ї поновлення сімейних відносин;

ї за рішенням суду на підставі заяви одного з подружжя.

Проте, у зв'язку з тим, що на законодавчому рівні відсутнє чітке визначення поняття «поновлення сімейних відносин» виникає питання, як підтвердити факт того, що сімейні відносини були поновлені, тому щоб мінімізувати ризики в майбутньому доцільніше припинити режим окремого проживання подружжя шляхом звернення до суду.

Більше інформації щодо використання та захисту своїх прав у повсякденному житті можна дізнатися завдяки загальнонаціональному правопросвітницькому проекту Міністерства юстиції України «**Я МАЮ ПРАВО!**».

В рамках проекту проводиться інформування громадян та надання практичних рекомендацій щодо захисту прав за найбільш актуальними напрямками.

Детальнішу інформацію про проект «Я МАЮ ПРАВО!» на сайті pravo.minjust.gov.ua та за номером 0 800 213 103 (єдиний контакт-центр системи надання безоплатної правової допомоги).

За правовими консультаціями та юридичною допомогою можна звернутися до *Роздільнянського місцевого центру з надання БВПД* за адресою: м. Роздільна, вул. Незалежності, 2. тел.: (04853) 50 366; (04853) 50 443

Олена Зозулик

головний спеціаліст Захарівського бюро правової допомоги